

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2022 YILINDA BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ VE ETKİLERİNİN AZALTILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK KAPSAMINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ

Ağustos 2023

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatı ile ilgili diğer maddeleri ile Devlet, çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatına müdahalesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisi ve çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıtdışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmak gibi görevleri bulunmaktadır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı kapsamında çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek önleme politikaları geliştirmek, korumak, sektörde kalıcı ve sistematik iyileşme sağlamak, gelecekte yapılacak teftişler için veri oluşturmak, teknik açıdan ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

**T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı**

TEŞEKKÜR

2022 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, bu raporun yazımında ve bilhassa projenin yürütülmesi aşamasında sahada özveri ve gayretle teftiş yapmak suretiyle görev alan tüm İş Başmüfettişleri, İş Müfettişleri ve İş Müfettişi Yardımcılarına, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan özel sektör işyerlerine, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür ederim.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
TEŞEKKÜR	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
ŞEKİL DİZİNİ	v
TABLO DİZİNİ	vi
I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER	1
1. Teftişin Adı.....	1
2. Teftişin Amacı	1
3. Teftişte Görev Alan Müfettişler	1
4. Çalışma Takvimi.....	1
5. Görev Yapılan İller	1
6. Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler.....	2
II. BÖLÜM: TEFTİŞİN TANIMI.....	1
1. Gerekçe	1
2. Yöntem.....	2
3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri	2
4. Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları	2
5. Faaliyet Alanı Bilgileri (Sektör, İl, vb.).....	2
5.1. Tanımlar	2
5.2. İşyerlerinin Tanımı	7
III. BÖLÜM: TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR	9
1. Hazırlık Aşaması	9
2. Teftiş Aşaması	9
3. İstatistikler	10
a. Programlı Teftişlerde Tespit Edilen Noksanlık İstatistikleri.....	10
IV. BÖLÜM: MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	23
1. Tüm İşyerlerini İlgilendiren Mevzuata Aykırılıklar	23
2. Güvenlik Yönetim Sisteminin Değişimin Yönetimi, Performansın İzlenmesi Unsurları ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar	25
3. Selülozik Vernik Üretimi ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar	26
4. Asetilen Gazı Üretimi ve Dolumu ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar.....	28
5. Zirai İlaç Üretimi ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar.....	29

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

V. BÖLÜM: SONUÇ	31
1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler.....	31
1.1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri	31
1.2. Uygulanması İstenilen İdari Para Cezaları	32
1.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar	33
2. Teftişin Sonuçları ile İlgili Genel Değerlendirme	33

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 3.1. İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde en sık karşılaşılan ilk on mevzuata aykırılığın Yasa ve Yönetmelik bazında dağılımı	14
Şekil 3.2. İşyerlerinde yapılan teftişlerde mevzuata aykırılıklarda iyileştirme oranı en yüksek olanların Yasa ve Yönetmelik bazında dağılımı	15
Şekil 3.3. İşyerlerinde yapılan teftişlerde mevzuata aykırılıklarda iyileştirme oranı en düşük olanların Yasa ve Yönetmelik bazında dağılımı	15
Şekil 3.4. İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde en sık karşılaşılan ilk on mevzuata aykırılığın konu bazında dağılımı	20
Şekil 3.5. İş yerlerinde yapılan son teftişte giderilmediği tespit edilerek veya son teftiş sırasında yeni tespit edilerek İPC uygulanan ilk on mevzuata aykırılığın konu bazında dağılımı	22
Şekil 5.1. Giderilmeyen mevzuat ihlallerinin yüzde dağılımı.....	32

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLO DİZİNİ

Tablo 2.1 İşyerlerinin tanımı	7
Tablo 3.1. Teftiş yapılan işyerlerinin il bazındaki sayıları ile bu işyerlerindeki çalışan sayısı	10
Tablo 3.2. Teftiş yapılan işyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilme oranları	11
Tablo 3.3. Teftiş yapılan işyerlerinden mevzuata aykırılıkların tamamını giderenlerin oranı.	11
Tablo 3.4. İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların Yasa ve Yönetmelik bazında değerlendirilmesi	12
Tablo 3.5. İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların konular bazında değerlendirilmesi	16
Tablo 3.6. İşyerlerinde ilk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıkların konular bazında yüzdesel olarak değerlendirilmesi	17
Tablo 3.7. İşyerlerinde son teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıkların konular bazında yüzdesel olarak değerlendirilmesi.	20
Tablo 5.1 Uygulanması istenilen idari para cezaları	33

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

1. Teftişin Adı

2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. Teftişin Amacı

Programlı teftişin amacı, işyerlerinde çalışanların sağlık ve güvenliğinin işverenlerce sağlanması adına işverenlerin, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini ve gerekli önlemleri alıp almadıklarını teftiş etmektir.

Ayrıca;

- Denetimlerde bilgilendirici ve rehberlik edici bir yaklaşım benimsenerek işyerlerinde çalışanların ve işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olmasını ve farkındalık oluşmasını sağlamak,
- Sektördeki işverenlerin ve çalışanların oluşabilecek tehlikelere karşı duyarlılıklarını arttırmak,
- Çalışma şartlarının iyileştirilmesi ile güvenlik kültürünün sağlanmasına katkıda bulunmak

amaçlarıyla programlı teftişlerin yapılması planlanmıştır. Teftişler, Makam'ın 03/01/2022 tarihli ve 78799 sayılı Olur'ları doğrultusunda, 2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yürütülecek Programlı Teftişe İlişkin Uygulama Esasları uyarınca gerçekleştirilmiştir.

3. Teftişte Görev Alan Müfettişler

2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi; Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 8 İş Müfettişi, Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 36 İş Müfettişi, Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 4 İş Müfettişi, İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 8 İş Müfettişi, İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 10 İş Müfettişi olmak üzere toplam 66 İş Müfettişi tarafından uygulanmıştır.

4. Çalışma Takvimi

Teftişler 2022 yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Ocak-Şubat olmak üzere toplamda 1 dönem olacak şekilde yürütülmüştür. Teftişler, ilgili dönem içerisinde tamamlanması esas olmak üzere iki aşamalı olarak planlanmıştır.

5. Görev Yapılan İller

Adana, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Giresun, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Kayseri, Kırıkkale, Kocaeli, Konya, Manisa, Mersin, Ordu,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Osmaniye, Sakarya, Samsun, Sivas, Tekirdağ, Trabzon, Yozgat olmak üzere toplam 27 ile teftiş faaliyeti amacıyla gidilmiştir.

6. Teftişe Alınan İşyerleri Hakkında Genel Bilgiler

Teftiş programına alınan işyerleri tehlikeli maddelerin bulunduğu, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 2. Maddesinde açıklanan alt ve üst seviyeli kuruluşlardır. Söz konusu kuruluşların, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından işletilen BEKRA bildirim sistemine yapmış oldukları bildirimler dikkate alınarak teftiş programı hazırlanmıştır. Ağırlıklı olarak kimyasal maddelerle çalışılan veya kimyasal madde, akaryakıt ve sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolaması yapılan işyerlerinin denetimi yapılmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM: TEFTİŞİN TANIMI

1. Gerekçe

İşyerlerinde, gerek üretimde kullanılan gerekse nihai ürün olarak elde edilen kimyasal maddelerin özellikleri dikkate alındığında bu kimyasal maddelerin bazıları veya tamamı tehlikeli madde olarak sınıflandırılmaktadır. Tehlikeli madde, insan sağlığına, çevreye zarar verebilecek herhangi bir kimyasal, radyoaktif, patlayıcı, yanıcı, korozif, toksik, enfekte edici veya iritan madde gibi maddelerdir. Tehlikeli maddeler kullanım yerine veya kullanım amacına bağlı olarak farklı özelliklere sahip olabilirler. Örneğin, kimyasal maddeler solunum yolu, deri yolu veya ağız yoluyla vücuda girebilir ve ciddi sağlık sorunlarına yol açabilirken, patlayıcı maddeler şiddetli patlamalara sebep olabilir. Bu nedenle tehlikeli maddelerin taşınması, depolanması ve kullanılması sıkı bir şekilde düzenlenmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır. Tehlikeli maddelerin çevreye ve çalışan sağlığına zarar verme potansiyeli bulunması sebebiyle, işverenler bu kimyasal maddelerin kullanımında alınması gerekli tedbirlere özel önem vermelidir.

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik'te büyük endüstriyel kazaları önlenmesi, önlem alınmış olsa dahi gerçekleşmesi durumunda etkilerinin azaltılması ve sektörler tarafından uygulanan güvenlik önlemlerinin denetlenmesi ile ilgili olarak bir dizi tedbir öngörülmektedir. Yönetmelikte, endüstriyel alanda gerçekleşebilecek tehlikeli maddelerden kaynaklı kazaların önlenmesi için bir dizi kurallar belirtilmiş ve uyulması gerekli güvenlik tedbirleri ayrıntılı şekilde açıklanmıştır. Ayrıca, kuruluşlarda çalışanların kazalardan korunmaları için alınması gereken önlemler de yönetmelik kapsamında ele alınmıştır. Kuruluşlarca Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik'te belirtilen güvenlik önlemlerinin yerine getirilip getirilmediğinin incelemek ve denetlemek amacıyla teftiş programı hazırlanmıştır. Teftiş programı, ilgili yönetmelik ekinde belirtilen sınır değerlere eşit ve üzerindeki miktarlarda tehlikeli maddeleri bulunduran, bulundurması muhtemel olan veya kuruluş içerisindeki endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında bu miktarlarda tehlikeli madde oluşması beklenen, alt ve üst seviyeli kuruluşlara uygulanmıştır.

Üst seviyeli kuruluş, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Ek-1'in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 3'teki eşik değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluşu; alt seviyeli kuruluş ise Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Ek-1'in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla, Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 2'deki eşik değerlere eşit veya bunların üzerindeki, ancak Sütun 3'teki değerlerin altındaki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluşu ifade etmektedir.

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 18. Maddesi'nde denetim programının, alt ve üst seviyeli tüm kuruluşlar göz önünde bulundurularak üst seviyeli kuruluşlar için 2 takvim yılı içerisinde en az bir kez, alt seviyeli

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

kuruluşlar için 4 takvim yılı içerisinde en az bir kez olacak şekilde hazırlanması gerektiği belirtilmiştir.

Teftiş programı, sektör ayrımı olmaksızın ilgili yönetmelikte belirtilen sınır değerlerin üzerinde tehlikeli madde bulundurduğu bildirilen kuruluşlar için hazırlanmış ve 2022 yılı için uygulanmıştır.

2. Yöntem

Teftişler; Bakanlık Makamı'nın 03/01/2022 tarihli ve 78799 sayılı Olur'ları, 2015/4 Sayılı Genelge Ek'i Teftiş Rehberi ve Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının "2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yürütülecek Programlı Teftişe İlişkin Uygulama Esasları" dikkate alınarak yapılmıştır.

3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Ek1'in Bölüm 1 ve Bölüm 2'sinde belirtilen sınır değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda olmak üzere; Bölüm 1 ve Bölüm 2'ye konu olan tehlikeli maddeleri bulunduran, bulundurması muhtemel olan veya içerisindeki endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında bu miktarlarda tehlikeli madde oluşması beklenen, alt ve üst seviyeli kuruluşlardan bir önceki takvim yılında teftişi yapılmamış olanların tamamı teftiş programına alınmıştır.

4. Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları

Teftiş programına alınan kuruluşlar, işletmecilerinin T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından işletilen BEKRA bildirim sistemine yapmış oldukları bildirimler dikkate alınarak belirlenmiştir.

5. Faaliyet Alanı Bilgileri (Sektör, İl, vb.)

Teftiş programına alınan işyerleri için herhangi bir sektör ayrımı söz konusu değildir. Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Ek-1'inde tanımlı olan tehlikeli maddeleri bulunduran veya bulundurması muhtemel olan işyerlerinin teftişinin yapılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda 27 farklı ilde toplam 124 işyeri teftiş programına alınmıştır. Rafineriler, demir çelik fabrikaları, boya üretim tesisleri, altın madenleri, kimyasal madde depoları, sünger üretim tesisleri, akaryakıt ve LPG depolama ve dolum tesisleri, antrepolar, gübre fabrikaları, sınıai gaz üretim tesisleri ve depoları, tutkal üretim tesisleri, ilaç üretim tesisleri ve termik santraller teftiş programına alınan başlıca kuruluşlar olarak sıralanabilir.

5.1. Tanımlar

Acil durum	:	İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek veya işyerini dışarıdan etkileyebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, zehirlenme, salgın hastalık,
------------	---	---

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Acil durum planı	:	radioaktif sızıntı, sabotaj ve doğal afet gibi ivedilikle müdahale gerektiren olaylar
Adsorpsiyon	:	İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler ile uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı plan
Aktif Madde	:	Çözünmüş katı maddeler ile sıvı ve gaz maddelerin atomlarının yüzeye tutunması ile ilgili kimyasal ve fiziksel bir kuvvet
Alt seviyeli kuruluş	:	Pestisit ve benzeri maddeler içinde bulunan ve hastalıklar, zararlılar ile diğer etmenler üzerine biyolojik etki yapan madde
Atomizasyon	:	İlgili Yönetmelik Ek-1'in Notlar bölümünün 4. maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla, Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 2'deki eşik değerlere eşit veya bunların üzerindeki, ancak Sütun 3'teki değerlerin altındaki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluş
Bakım	:	Sıvı ve gazların bir basınç altında mikron boyutunda küçük zerreciklere ayrılması işlemi
Çalışan	:	İş ekipmanında ve bileşenlerinde yapılan her türlü revizyon, tamir, değişim, ayar, arıza giderme, temizlik ve kalibrasyon işlemlerinden herhangi birisinin veya birkaçının birlikte uygulandığı işlem
Depolama	:	Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişi
Distilasyon	:	Tehlikeli maddenin, kontrol altında tutulması veya stokta bulundurulması
EKİPNET	:	İki veya daha fazla bileşen içeren bir karışımın ısıtılıp, buhar ve sıvı faz oluşturmak suretiyle daha uçucu bileşence zengin karışımların elde edilmesini sağlayan ayırma işlemi
Ekstrüzyon	:	İlgili Yönetmelik kapsamında yer alan kişi, iş ve işlemlerin elektronik ortamda kayıt ve bildirim ile veri doğrulaması amacıyla kullanılan ve e-Devlet kapısı üzerinden çalışan program
Elektroliz	:	Enine kesitsel profil nesnelere oluşturmak için kullanılan bir süreç
Ex-proof ekipman	:	Elektrik akımı yardımıyla, bir sıvı içinde çözünmüş kimyasal bileşiklerin ayrıştırılması işlemi
Gaz detektörü	:	Muhtemel patlayıcı ortamda kullanıma uygun, ark oluşturmayan ekipman
İş Ekipmanı	:	İlgili standardına uygun elektrik kesilmesine karşı kendinden bataryalı algılama ve uyarı cihazı
	:	İşin yapılmasında kullanılan herhangi bir makine, alet, cihaz, teçhizat, tesis ve tesisat

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İşletmeci	:	İşletme sahibi veya 6331 sayılı Kanun'da belirtilen işveren tanımı kapsamında, bir kuruluşun veya tesisin işletilmesinden sorumlu ve/veya buradaki teknik işletme hakkında karar verme yetkisine sahip gerçek veya tüzel kişi
İşveren	:	Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar
İşyeri	:	Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyon
Kaçış (Yangın) merdiveni	:	Yangın hâlinde ve diğer acil hâllerde binadaki insanların emniyetli ve süratli olarak tahliyesi için kullanılabilen, yangına karşı korunumlu bir şekilde düzenlenen ve tabii zemin seviyesinde güvenli bir alana açılan merdiven
Karışım	:	İki veya daha fazla maddenin kimyasal özelliklerini kaybetmeden bir araya gelmesi ya da çözelti oluşturması
Kimyasal madde	:	Doğal halde bulunan, üretilen, herhangi bir işlem sırasında kullanılan veya atıklar da dâhil olmak üzere ortaya çıkan, bizzat üretilmiş olup olmadığına ve piyasaya arz olunup olunmadığına bakılmaksızın her türlü element, bileşik veya karışımlar
Kolay alevlenir madde	:	Enerji uygulaması olmadan, ortam sıcaklığında hava ile temasında ısınabilen ve sonuç olarak alevlenen maddeyi veya ateş kaynağı ile kısa süreli temasta kendiliğinden yanabilen ve ateş kaynağının uzaklaştırılmasından sonra da yanmaya devam eden katı haldeki madde veya parlama noktası 21°C'nin altında olan sıvı haldeki maddeyi veya su veya nemli hava ile temasında, tehlikeli miktarda, çok kolay alevlenir gaz yayan maddeler
Kuruluş	:	İlgili Yönetmelik kapsamında alt ve üst seviyeli olarak belirlenmiş, karayolu, demiryolu veya kıta içi su yolu ile ayrılmış iki veya daha fazla alanın bir bütün olarak değerlendirildiği aynı yerleşkede yer alan ve aynı işletmecinin kontrolü altında bulunan ortak altyapı veya faaliyetler de dâhil olmak üzere, 6331 sayılı Kanunda belirtilen işyeri tanımı kapsamında, tehlikeli maddelerin bulunduğu bir veya daha fazla tesisin yer aldığı tüm alan

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Operatör	:	İş ekipmanını kullanma konusunda yetkin olan çalışan veya çalışanlar
Patlayıcı madde	:	Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelatinimsi haldeki maddeler
Patlayıcı ortam	:	Yanıcı maddelerin gaz, buhar, sis ve tozlarının atmosferik şartlar altında hava ile oluşturduğu ve herhangi bir tutuşturucu kaynakla temasında tümüyle yanabilen karışım
Periyodik kontrol	:	İş ekipmanlarının, ilgili Yönetmelikte öngörülen aralıklarda ve belirtilen yöntemlere uygun olarak yetkili kişilerce yapılan muayene ve/veya test faaliyetleri
Pestisit	:	Zirai mücadele araştırma ve uygulamalarında kullanılan her türlü kimyasal madde ve preparat
Ramak kala olay	:	Kuruluşa meydana gelen; insanı, kuruluşu veya çevreyi zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olay
Risk	:	Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma, çevre kirliliği ya da başka zararlı sonuçların meydana gelme ihtimali
Risk değerlendirmesi	:	İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalar
Sağlık ve güvenlik işaretleri	:	Özel bir nesne, faaliyet veya durumu işaret eden levha, renk, sesli veya ışıklı sinyal, sözlü iletişim ya da el-kol işareti yoluyla iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi ya da talimat veren veya tehlikelere karşı uyarıcı işaretler
Sülfonasyon	:	Bir organik moleküle bir sülfonik veya sülfonil klorür grubu sokan bir reaksiyon işlemi
Tehlike	:	Kuruluşa var olan ya da dışarıdan gelebilecek; insanı, kuruluşu veya çevreyi etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli
Tehlike sınıfı	:	İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubu
Tehlikeli ekipman	:	İçerdiği tehlikeli maddenin niteliği, miktarı ve proses koşulları ile tesisteki yerleşimi nedeniyle büyük kazaya

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tehlikeli kimyasal madde	:	sebebiyet verme veya bu kazanın etkisini artırma potansiyeline sahip olan ekipman Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, toksik, çok toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddeler ve müstahzarlar veya yukarıda sözü edilen sınıflamalara girmemekle beraber kimyasal, fiziko-kimyasal veya toksikolojik özellikleri ve kullanılma veya işyerinde bulundurulma şekli nedeni ile çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden risk oluşturabilecek maddeler veya mesleki maruziyet sınır değeri belirlenmiş maddeler
Tehlikeli madde	:	İlgili Yönetmelik Ek-1 Bölüm 1 Sütun 1’de listelenen veya Ek-1 Bölüm 2 Sütun 1’de listelenen bir kategori içerisindeki hammadde, ürün, yan ürün, artık ve/veya ara ürün olarak mevcut olan veya endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında oluşabilecek bir madde veya karışım
Teknik Madde	:	Pestisit ve benzeri maddeler içinde belirli oranda aktif madde bulunan safiyeti yüksek maddeyi,
Tesis	:	Kuruluş içerisinde, tehlikeli maddelerin kullanıldığı, işlendiği, üretildiği veya depolandığı; teçhizat, yapılar, boru tesisatı, iş ekipmanları ile demiryolu rampa hatlarını, tersaneleri ve doldurma-boşaltma rıhtımları, platformları, şamandıra sistemleri, yüzen veya sabit dalgakıranları, ambarları veya benzer yapıları da içeren teknik ünite
Toksik madde	:	Az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddeler
Üst seviyeli kuruluş	:	İlgili Yönetmelik Ek-1’in Notlar bölümünün 4. maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2’de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 3’teki eşik değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluş
Yağmurlama sistemi (sprinkler)	:	Yangını söndürmek, soğutmayı sağlamak ve gelişen yangını itfaiye gelinceye kadar sınırlamak amacı ile kurulan ve su püskürtmesi yapan otomatik sistem
Yüksek tehlike	:	Yüksek tehlike sınıfına giren maddelerin üretildiği, kullanıldığı ve depolandığı yerler
Zararlı madde	:	Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddeler

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

5.2. İşyerlerinin Tanımı

Programlı teftiş kapsamında denetimi yapılan başlıca sektörlerle ait NACE kodları ve bu kodlara ait tanımlar (faaliyet alanları) Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1 İşyerlerinin tanımı

Nace Kodu	Faaliyet Alanı
20.14.01	Hidrokarbonlar ve türevlerinin imalatı
20.20.11	Böcek ve haşere ilaçlarının imalatı
16.21.02	Sıkıştırılarak yoğunluğu artırılmış ahşap plaka ve levhaların imalatı
52.10.04	Petrol, petrol ürünleri, kimyasallar, gaz, vb. depolama ve antrepoculuk faaliyetleri
20.30.11	Boya ve vernikler, akrilik ve vinil polimer esaslı olanların (sulu ortamda dağılanlar, çözülenler ve çözeltiler) imalatı
46.71.01	Sıvı yakıtlar ve bunlarla ilgili ürünlerin toptan ticareti (ham petrol, ham yağ, mazot, benzin, biodizel, fuel oil, gaz yağı, madeni yağlar, gres yağları vb.) Sıvı petrol gazları toptan ticareti
47.30.01	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda motorlu kara taşıtı ve motosiklet yakıtının (benzin, mazot, dizel, biodizel, LPG, CNG vb.) perakende ticareti
20.13.90	Başka yerde sınıflandırılmamış kimyasal elementler, inorganik asitler ve bileşiklerin imalatı (klor, iyot, flor, bor, silisyum, fosfor, arsenik gibi metaloidler, skandium, cıva, oksitler, hidroksitler, hidrojen klorür vb.)
20.20.11	Zararlı bitkileri yok edici ilaçların imalatı
20.16.01	Haşere ilaçlarının imalatı
20.16.01	Üre reçineleri, tiyoüre ve melamin reçineleri (birincil formlarda) imalatı
16.21.02	Mdf imalatı
35.11.19	Elektrik enerjisi üretimi
46.75.01	Endüstriyel kimyasal maddelerinin toptan ticareti
22.21.04	Yalnızca güçlendirme amacıyla plastiklerin tekstillerle birleştirilmesinden oluşan tabaka ve levhaların imalatı
20.41.04	Tekstil yumuşatıcıları imalatı (çamaşır yumuşatıcıları dahil) Sabun, yıkama ve temizleme müstahzarları imalatı (kozmetikler hariç)
20.11.01	Sanayi gazları imalatı
26.11.90	Bys. diğer elektronik bileşenlerin imalatı
26.12.02	Fenollü ve epoksit reçineler ve poliüretanların imalatı
19.20.16	Petrol temelli yağlama yağları (makine yağları) veya gres yağları imalatı
19.20.15	Petrol ürünlerinin rafine edilmesi
23.11.01	Düz cam imalatı (telli, renkli veya boyalı düz cam dahil)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Nace Kodu	Faaliyet Alanı
23.19.90	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer cam ürünlerin imalatı ve işlenmesi (düz camdan yapılmış akvaryumların imalatı dahil)
07.29.01	Altın, gümüş, platin gibi değerli metal madenciliği
22.29.07	Plastik sünger imalatı
20.51.22	Patlayıcılar ve piroteknik (havai fişekler, vb.) ürünlerin imalatı fişek kapsülü, fûnye, işaret fişekleri ve benzerleri dahil

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM: TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. Hazırlık Aşaması

Programlı teftişlere başlanmadan önce hazırlık aşamasında; “2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yürütülecek Programlı Teftişe İlişkin Uygulama Esasları” doğrultusunda, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik ve Büyük Endüstriyel Kazalarla İlgili Hazırlanacak Güvenlik Raporu Tebliğinde yer alan Güvenlik Yönetim Sisteminin “Değişimin Yönetimi ve Performansın İzlenmesi” unsurları, yangın, patlama ve toksik yayılım riski, işyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, diğer sağlık personeli, çalışan temsilcisi, işyerinde gerçekleştirilmesi gereken risk değerlendirmesi çalışması, oluşturulması gereken iş sağlığı ve güvenliği kurulu, kayıt dışı istihdam, yabancı çalışanlar, çocuk işçiler, eşitlik ilkesi, korumalı işyerleri ve Bakanlığımızca yayınlanmış dokümanları kapsayacak şekilde teftişlerin çalışma takvimi içerisinde gerçekleştirilmesi amacıyla Müfettişlere gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

2. Teftiş Aşaması

Hazırlanan çalışma takvimine göre teftişler; 2022/Ocak ayında başlamış, Ocak-Şubat dönemi olmak üzere 1 dönem olacak şekilde yürütülmüş, 2022/Şubat ayında tamamlanmıştır. Programlı teftiş; tüm Grup Başkanlıkları (Adana, Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir) tarafından, Adana Grup Başkanlığından 8, Ankara Grup Başkanlığından 36, Bursa Grup Başkanlığından 4, İstanbul Grup Başkanlığından 8, İzmir Grup Başkanlığından 10 olmak üzere toplam 66 İş Başmüfettişi, İş Müfettişi ve İş Müfettişi Yardımcısı ile 27 farklı ilde 124 işyerine gidilerek yürütülmüştür. Yerinde yapılan incelemelerde, 124 işyerinden 29’unun çeşitli nedenlerle Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamı dışında olduğu anlaşılmış olup toplam 95 işyerinde programlı teftiş gerçekleştirilmiştir.

Programlı teftiş kapsamında teftiş yapılan işyerleri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri açısından değerlendirilmiş ve teftişler esnasında çalışanlar ile işverenler, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, Kanun kapsamında yayımlanan Yönetmelikler ve Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelikte belirtilen yükümlülükler ile ilgili bilgilendirilmiş ve yeni mevzuat uygulamalarını da içine alacak şekilde rehberlik edici bir yaklaşım sergilenmiştir.

Programlı teftişlerde, işyerlerinde tespit edilen ve hayati tehlike içermeyen mevzuata aykırılıklar için işverenin talebi ve Müfettişin olumlu kanaati üzerine 2015/4 Sayılı İş Teftişi Rehberi Birinci Kitap Birinci Kısım Dördüncü Bölüm 9. Madde 1.15’te belirtilen Ek-13’e göre bildirim düzenlenerek Müfettişçe uygun görülen bir tarihe kadar teftişe ara verilmiştir. Verilen süre sonunda söz konusu hususların giderilmemesi halinde ise mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. İstatistikler

Grup başkanlıkları tarafından 27 farklı ilde toplam 124 işyeri teftiş programına alınmıştır. Bu işyerlerinde yapılan teftişlerde; 24 farklı ilde, Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamında olduğu anlaşılan 95 işyerinde faaliyet gösteren 14.029 çalışana ulaşılmıştır. Söz konusu bilgiler Tablo 3.1’de verilmiştir. Teftiş programı kapsamında, 19 farklı ilde bulunan 29 işyerinin ise Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamı dışında veya gayri faal durumda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.1. Teftiş yapılan işyerlerinin il bazındaki sayıları ile bu işyerlerindeki çalışan sayısı

No	Teftiş Yapılan İl	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı
1	Adana	1	19
2	Amasya	1	8
3	Ankara	7	2336
4	Antalya	4	1244
5	Aydın	2	106
6	Balıkesir	5	1772
7	Bursa	1	97
8	Giresun	2	51
9	İstanbul	8	490
10	İzmir	10	2455
11	Kayseri	1	1887
12	Kırıkkale	4	38
13	Kocaeli	18	785
14	Konya	3	287
15	Manisa	2	68
16	Mersin	9	727
17	Ordu	1	620
18	Osmaniye	2	10
19	Sakarya	2	469
20	Samsun	4	73
21	Sivas	1	244
22	Tekirdağ	2	152
23	Trabzon	4	87
24	Yozgat	1	4
TOPLAM		95	14.029

a. Programlı Teftişlerde Tespit Edilen Noksanlık İstatistikleri

2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Programlı Teftişler iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İşyerlerinde tespit edilen ve hayati tehlike içermeyen mevzuata aykırılıklar için işverene süre verilmiştir. Verilen süre sonunda teftişe devam edilmiş, giderilmeyen aykırılıkları için idari para cezası uygulaması önerilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İlk teftişte tespit edilen 1.766 adet mevzuata aykırılıktan 1.725'i giderilmiş, 41'i giderilmemiş olup ikinci teftiş esnasında 17 yeni mevzuata aykırılık tespit edilmiştir. Toplamda 58 mevzuata aykırılık için 23 işyerine idari para cezası uygulanmıştır. Sonuç olarak teftişler neticesinde iyileştirme oranının % 97,7 olduğu görülmektedir. Söz konusu bilgiler Tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2. Teftiş yapılan işyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilme oranları

Birinci Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Giderilmesi Sağlanan Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Tespit Edilen Yeni Mevzuata Aykırılık Sayısı		Mevzuata Aykırılıkların Giderilme Oranı	Önerilen Toplam İdari Para Cezası (TL)
1.766	41	1.725	17		% 97,7	770.539

Teftiş yapılan 95 işyerinden 72'sinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmiş olup, giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için 23 işyerine idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Söz konusu bilgiler Tablo 3.3'te özetlenmiştir.

Tablo 3.3. Teftiş yapılan işyerlerinden mevzuata aykırılıkların tamamını giderenlerin oranı

Teftiş yapılan işyeri sayısı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıkların tamamını gideren işyeri sayısı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıklardan giderilmeyenlerin bulunduğu işyeri sayısı	Mevzuata aykırılıkları tamamını gideren işyerlerinin oranı
95	72	23	% 75,8

Yapılan teftişlerde işin durdurulması tedbiri uygulanan işyeri bulunmamaktadır.

Yapılan programlı teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıklar yasa ve yönetmelikler kapsamında gruplandırılarak; ilk teftiş, son teftiş, giderilen mevzuata aykırılıklar ve iyileştirme oranları olarak Tablo 3.4'te özetlenmiştir:

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 3.4. İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların Yasa ve Yönetmelik bazında değerlendirilmesi

Kanun/Yönetmelik adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	İyileştirme oranı (%)
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	57	1	2	56	98,24
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik	229	0	0	229	100
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	323	14	2	309	95,66
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	622	11	4	611	98,23
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	23	0	0	23	100
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	195	12	6	183	93,84
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	80	0	0	80	100
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	164	3	2	161	98,17
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	34	0	0	34	100

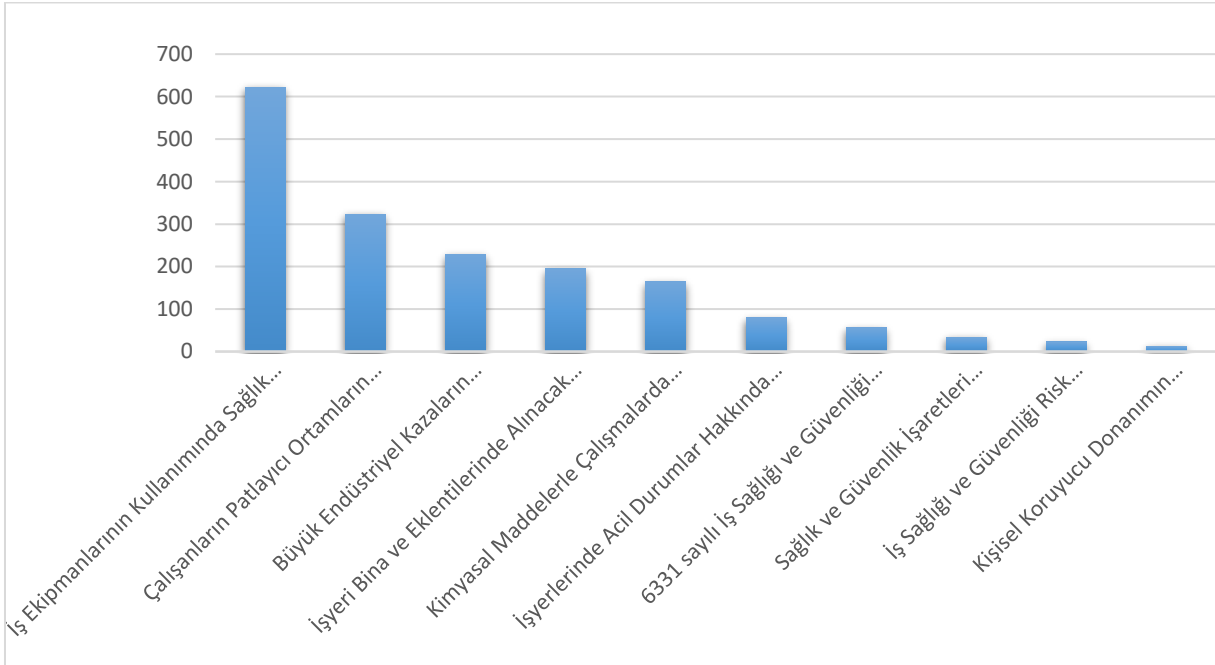
T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	İyileştirme oranı (%)
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	13	0	0	13	100
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	3	0	0	3	100
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	3	0	0	3	100
Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	10	0	0	10	100
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	2	0	0	2	100
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	1	0	0	1	100
Kanserojen Ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	2	0	0	2	100
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	5	0	0	5	100

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	İyileştirme oranı (%)
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	0	-	1	0	-
Toplam	1766	41	17	1725	97,68

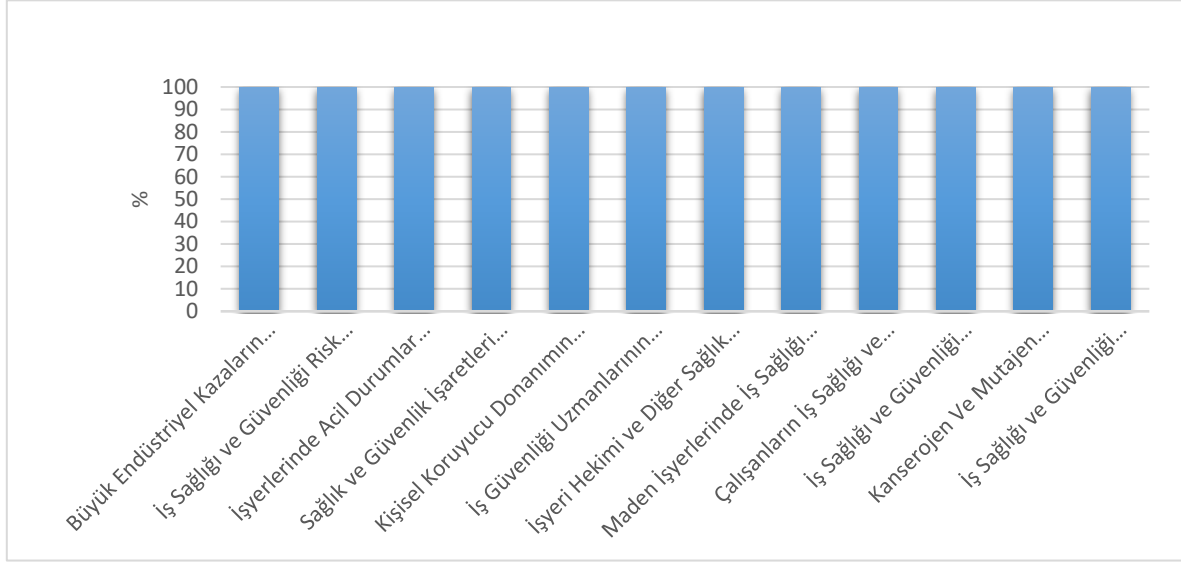

Şekil 3.1. İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde en sık karşılaşılan ilk on mevzuata aykırılığın Yasa ve Yönetmelik bazında dağılımı

İşyerlerinde yapılan teftişler neticesinde tespit edilen mevzuata aykırılıklardan, iyileştirme oranı en yüksek olan mevzuata aykırılığın, Yasa ve Yönetmelik bazındaki dağılımı Şekil 3.2’de verilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 3.2. İşyerlerinde yapılan teftişlerde mevzuata aykırılıklarda iyileştirme oranı en yüksek olanların Yasa ve Yönetmelik bazında dağılımı

İşyerlerinde yapılan teftişler neticesinde tespit edilen mevzuata aykırılıklardan, iyileştirme oranı en düşük olan mevzuata aykırılığın, Yasa ve Yönetmelik bazındaki dağılımı Şekil 3.3'te verilmiştir.

Şekil 3.3. İşyerlerinde yapılan teftişlerde mevzuata aykırılıklarda iyileştirme oranı en düşük olanların Yasa ve Yönetmelik bazında dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 3.5. İşyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıkların konular bazında değerlendirilmesi

Konu	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı* (İPC Uygulanan)
GYS Değişimin Yönetimi	152	0
GYS Performansın İzlenmesi	83	0
İşyerlerinde Acil Durumlar (Acil Durum Planları / Krokiler / Tatbikatlar / Toplanma Yerleri)	62	0
Risk Değerlendirmesi	35	0
Çalışan Temsilcisi	6	0
İSG Kurulu	5	0
İSG Hizmetleri	18	0
Destek Elemanları	9	0
Periyodik Kontroller (Mevcut Olmaması / Raporun Uygun Olmaması)	412	8
İş Ekipmanının Bakımları	17	0
Proses İzleme ve Kontrol Ekipmanları (Sıcaklık, basınç, akış ölçer vb. / Vanalar, Emniyet Valfleri vb.)	30	4
Katodik Koruma	10	1
Paratoner	17	0
Çalışma Talimatları	23	0
Havalandırma	14	0
Yangınla Mücadele Ekipmanları ve Sistemleri (Yangının tespitine yönelik / Yangına müdahaleye yönelik)	117	10
Yangın Müdahale Sistemleri Yeterlilik Hesapları	33	6
Kimyasalların Sınıflandırılması (Etiketlenmesi / MSDS)	27	0
Kimyasalların Depolanması (Tank, Tüp, IBC, Varil, Dökme vb. / Birbirlerine muhtemel etkileri vb.)	105	6
Kimyasalların İşlenmesi / Elleçlenmesi	28	0
İşyeri solunabilir havasının takibi / Muhtemel patlayıcı ortamın takibi (Detektörler)	51	3
Patlamadan Korunma Dokümanı / Muhtemel Patlayıcı Ortamların Sınıflandırılması / Patlama Etkisinin Değerlendirilmesi	106	4
Muhtemel Patlayıcı Ortama Uygun Ekipman	37	2

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Konu	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı* (İPC Uygulanan)
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Organizasyonel Tedbirler	27	1
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Statik Elektrik ve Diğer Tutuşturucu Kaynaklar	108	2
Patlayıcı Maddelerin Depolanması	7	0
Patlayıcı Maddelerin İşlenmesi / Elleçlenmesi	8	0
Patlayıcı Maddelerle Çalışmalarda Uygun Ekipman	28	1
Acil Çıkış Yolları, Merdivenleri, Kapıları	28	1
İşyeri Aydınlatması ve Acil Durum Aydınlatmaları	6	0
Kişisel Koruyucu Donanım	18	1
Acil Müdahale Donanımları (Göz duşu, vücut duşu, ilk yardım çantası, sedye, vb.)	3	0
Elektriğe Bağlı Yangınlar	52	3
İşyeri Fiziksel Koşullarının (Bina, Duvar, Çatı, Zemin) yapılan işe uygun olmaması	23	2
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri	34	0
Eğitim (Patlamaya - Yangınla Mücadeleye - Kimyasal Maruziyete Yönelik)	10	1
Diğer	17	2
Toplam	1766	58
*Son teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısına, son teftiş sırasında tespit edilen yeni mevzuata aykırılıkların sayısı dâhil edilmiştir.		

İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların konu bazında yüzdesel olarak dağılımı Tablo 3.6'da verilmektedir:

Tablo 3.6. İşyerlerinde ilk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıkların konular bazında yüzdesel olarak değerlendirilmesi

Konu	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yüzdesel Dağılımı
Periyodik Kontroller (Mevcut Olmaması / Raporun Uygun Olmaması)	412	23,32 %
GYS Değişimin Yönetimi	152	8,60 %

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Konu	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yüzdesele Dağılımı
Yangınla Mücadele Ekipmanları ve Sistemleri (Yangının tespitine yönelik / Yangına müdahaleye yönelik)	117	6,62 %
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Statik Elektrik ve Diğer Tutuşturucu Kaynaklar	108	6,11 %
Patlamadan Korunma Dokümanı / Muhtemel Patlayıcı Ortamların Sınıflandırılması / Patlama Etkisinin Değerlendirilmesi	106	6,00 %
Kimyasalların Depolanması (Tank, Tüp, IBC, Varil, Dökme vb. / Birbirlerine muhtemel etkileri vb.)	105	5,95 %
GYS Performansın İzlenmesi	83	4,7 %
İşyerlerinde Acil Durumlar (Acil Durum Planları / Krokiler / Tatbikatlar / Toplanma Yerleri)	62	3,51 %
Elektriğe Bağlı Yangınlar	52	2,94 %
İşyeri solunabilir havasının takibi / Muhtemel patlayıcı ortamın takibi (Detektörler)	51	2,89 %
Muhtemel Patlayıcı Ortama Uygun Ekipman	37	2,1 %
Risk Değerlendirmesi	35	1,98 %
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri	34	1,93 %
Yangın Müdahale Sistemleri Yeterlilik Hesapları	33	1,87 %
Proses İzleme ve Kontrol Ekipmanları (Sıcaklık, basınç, akış ölçer vb. / Vanalar, Emniyet Valfleri vb.)	30	1,7 %
Kimyasalların İşlenmesi / Elleçlenmesi	28	1,59 %
Patlayıcı Maddelerle Çalışmalarda Uygun Ekipman	28	1,59 %
Acil Çıkış Yolları, Merdivenleri, Kapıları	28	1,59 %
Kimyasalların Sınıflandırılması (Etiketlenmesi / MSDS)	27	1,53 %
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Organizasyonel Tedbirler	27	1,53 %
Çalışma Talimatları	23	1,30 %
İşyeri Fiziksel Koşullarının (Bina, Duvar, Çatı, Zemin) yapılan işe uygun olmaması	23	1,30 %
İSG Hizmetleri	18	1,02 %

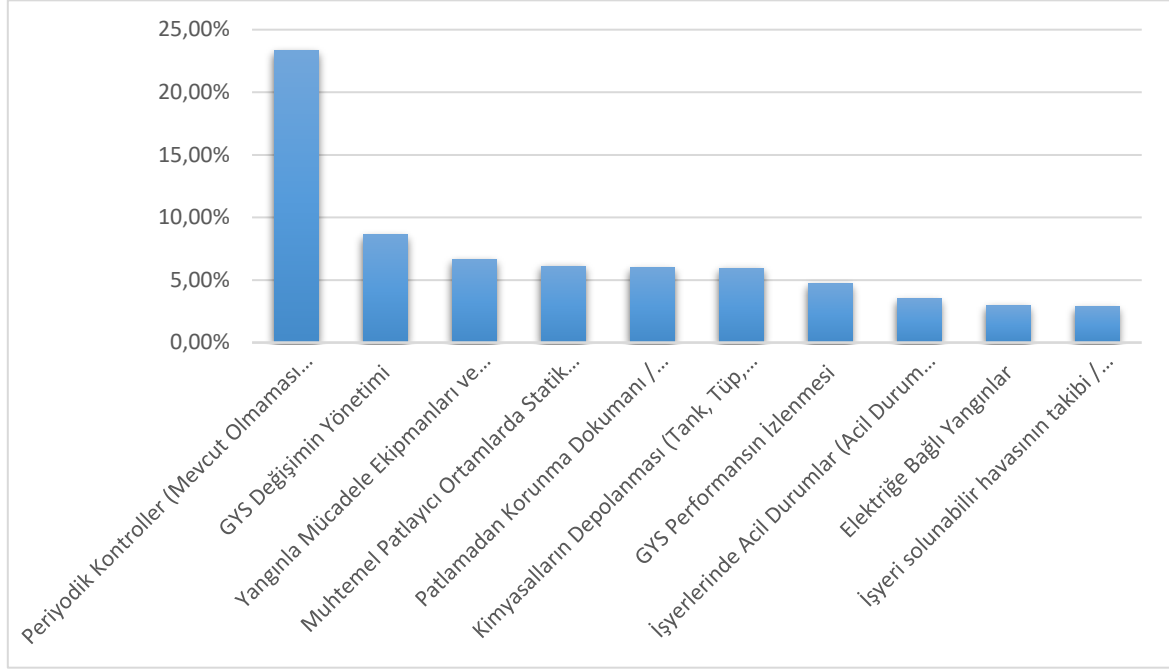
T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Konu	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yüzdesele Dağılımı
Kişisel Koruyucu Donanım	18	1,02 %
İş Ekipmanının Bakımları	17	0,96 %
Paratoner	17	0,96 %
Diğer	17	0,96 %
Havalandırma	14	0,8 %
Katodik Koruma	10	0,57 %
Eğitim (Patlamaya - Yangınla Mücadeleye - Kimyasal Maruziyete Yönelik)	10	0,57 %
Destek Elemanları	9	0,51 %
Patlayıcı Maddelerin İşlenmesi / Elleçlenmesi	8	0,45 %
Patlayıcı Maddelerin Depolanması	7	0,4 %
Çalışan Temsilcisi	6	0,34 %
İşyeri Aydınlatması ve Acil Durum Aydınlatmaları	6	0,34 %
İSG Kurulu	5	0,28 %
Acil Müdahale Donanımları (Göz duşu, vücut duşu, ilk yardım çantası, sedye, vb.)	3	0,17 %
Toplam	1766	100,00 %

İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde en sık karşılaşılan ilk on mevzuata aykırılığın konu bazında dağılımı Şekil 3.4'te verilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 3.4. İşyerlerinde yapılan ilk teftişlerde en sık karşılaşılan ilk on mevzuata aykırılığın konu bazında dağılımı

İşyerlerinde yapılan son teftişlerde giderilmediği tespit edilerek veya son teftiş sırasında yeni tespit edilerek idari para cezası uygulanan mevzuata aykırılıkların, konu bazında yüzdesel olarak dağılımı Tablo 3.7’de verilmektedir:

Tablo 3.7. İşyerlerinde son teftişte tespit edilen mevzuata aykırılıkların konular bazında yüzdesel olarak değerlendirilmesi.

Konu	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı (İPC Uygulanan)	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yüzdesel Dağılım
Yangınla Mücadele Ekipmanları ve Sistemleri (Yangının tespitine yönelik / Yangına müdahaleye yönelik)	10	17,24 %
Periyodik Kontroller (Mevcut Olmaması / Raporun Uygun Olmaması)	8	13,80 %
Yangın Müdahale Sistemleri Yeterlilik Hesapları	6	10,34 %
Kimyasalların Depolanması (Tank, Tüp, IBC, Varil, Dökme vb. / Birbirlerine muhtemel etkileri vb.)	6	10,34 %
Proses İzleme ve Kontrol Ekipmanları (Sıcaklık, basınç, akış ölçer vb. / Vanalar, Emniyet Valfleri vb.)	4	6,90 %

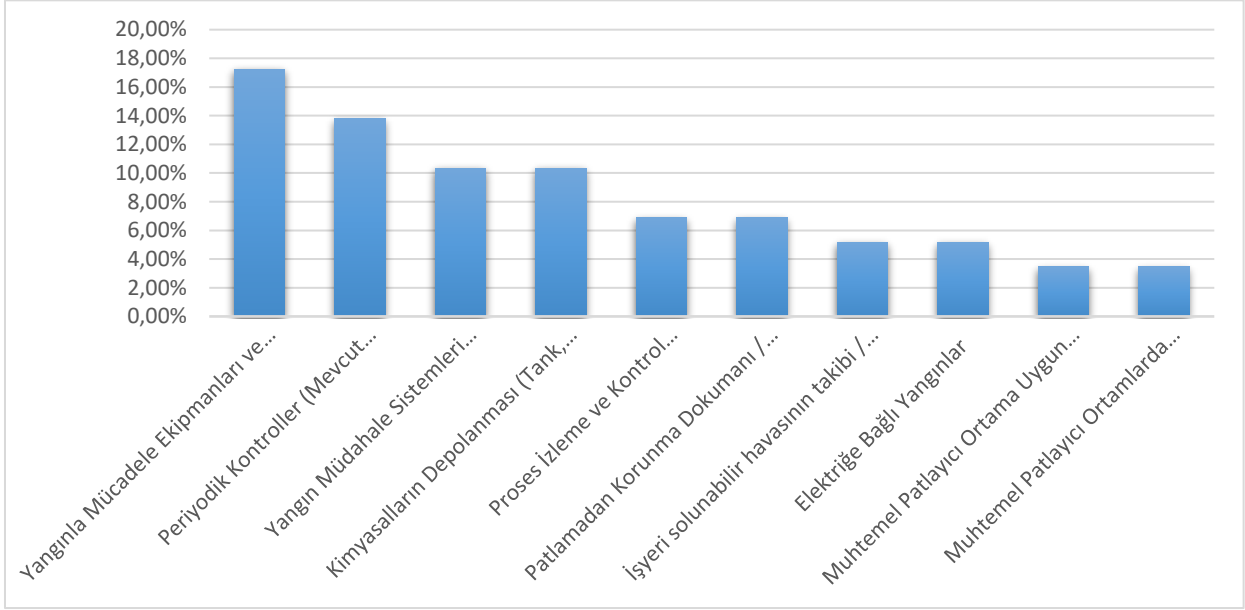
T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Konu	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı (İPC Uygulanan)	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Yüzdesel Dağılım
Patlamadan Korunma Dokümanı / Muhtemel Patlayıcı Ortamların Sınıflandırılması / Patlama Etkisinin Değerlendirilmesi	4	6,90 %
İşyeri solunabilir havasının takibi / Muhtemel patlayıcı ortamın takibi (Detektörler)	3	5,17 %
Elektriğe Bağlı Yangınlar	3	5,17 %
Muhtemel Patlayıcı Ortama Uygun Ekipman	2	3,45 %
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Statik Elektrik ve Diğer Tutuşturucu Kaynaklar	2	3,45 %
İşyeri Fiziksel Koşullarının (Bina, Duvar, Çatı, Zemin) yapılan işe uygun olmaması	2	3,45 %
Diğer	2	3,45 %
Katodik Koruma	1	1,72 %
Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Organizasyonel Tedbirler	1	1,72 %
Patlayıcı Maddelerle Çalışmalarda Uygun Ekipman	1	1,72 %
Acil Çıkış Yolları, Merdivenleri, Kapıları	1	1,72 %
Kişisel Koruyucu Donanım	1	1,72 %
Eğitim (Patlamaya - Yangınla Mücadeleye - Kimyasal Maruziyete Yönelik)	1	1,72 %
Toplam	58	100,00 %

İşyerlerinde yapılan son teftişte giderilmediği tespit edilerek veya son teftiş sırasında yeni tespit edilerek idari para cezası uygulanan ilk on mevzuata aykırılığın, konu bazında dağılımı Şekil 3.5'te verilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 3.5. İş yerlerinde yapılan son teftişte giderilmediği tespit edilerek veya son teftiş sırasında yeni tespit edilerek İPC uygulanan ilk on mevzuata aykırılığın konu bazında dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM: MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Gerçekleştirilen teftişler sırasında işyerlerinde karşılaşılan mevzuata aykırılıklar ve hukuki dayanakları sıra numarası verilerek aşağıda belirtilmiştir. Söz konusu mevzuata aykırılıklar, 2022 yılı içerisinde gerçekleştirilmiş olan teftişlere ait raporlar taranarak elde edilmiştir. Mevzuata aykırılıklardan sektör gözetmeksizin tüm işyerlerinde karşılaşılanlar ayrı olarak, belirli bir sektöre özel olanlar ise kendi içerisinde ayrı-ayrı gruplandırılmıştır.

1. Tüm İşyerlerini İlgilendiren Mevzuata Aykırılıklar

- Tehlikeli maddeye müdahale kartı hazırlanarak ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmemesi
- Patlayıcı ortamlarda kullanılan ekipmanların periyodik uygunluk kontrolü (yılda bir kez) yapılmaması
- Yanıcı sıvıların depolandığı tanklar için uzaktan yangın önleme ve yangına müdahale sistemlerinin olmaması
- İşyerinde muhtemel en kötü durum senaryosu dikkate alınarak yangın suyu kapasitesi ve su debisi bilgilerini içeren hidrolik hesapların yapılmaması
- Muhtemel acil durumlarda, yangın anındaki termal atak karşısında yangına müdahale ekipmanlarına (tank sahası sulu ve köpüklü sprinkler sistemleri, sistemi besleyen vana grupları v.b.) güvenli ulaşımın sağlanması amacıyla, ilgili ekipmanın termal radyasyon etkisi içerisinde kalıp kalmadığına ilişkin hesaplamaların yapılmaması
- İşyerinde yanıcı/parlayıcı sıvı kimyasal maddelerin depolandığı, doldurma ve boşaltma işlemleri yapıldığı, elleçlendiği, reaktör içinde işleme tabi tutulduğu alanlarda otomatik yangın algılama cihazlarının (sabit sıcaklık, sıcaklık artışı, alev algılama cihazı) bulunmaması
- Elektrik ana dağıtım panosunda meydana gelebilecek yangın riskine karşı otomatik yangın söndürme sistemi bulunmaması
- İşyeri ana elektrik panosuna yangın riskine karşı 300 mA kaçak akım rölesi tesis edilmemesi
- Acil durum krokisinde yangınla mücadele ekipmanlarının yeri, acil durum ekipleri bilgileri, ilk yardım ekipmanlarının yeri, kimyasal depolarının yeri, işyeri dışındaki kuruluşlara ilişkin bilgilerin yer almaması
- İşyerinde kontrolsüz gelişmelerden kaynaklanan ve kuruluş içinde veya dışında insan ve/veya çevre sağlığı için anında veya daha sonra ciddi tehlikeye yol açabilen bir veya birden

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

fazla tehlikeli maddenin sebep olduğu büyük bir yayılıma ilişkin çalışanların bilgilendirilmemesi

- İşyerinde son bir yıl içerisinde yangın, patlama, kimyasal yayılım konularında acil durum tatbikatının yapılmaması
- İşyeri için hazırlanan patlamadan korunma dokümanında yanıcı toz hammadde depolanan, aktarılan veya karıştırılan tank içlerinde patlama riskleri değerlendirilmemiş, tehlikeli bölgeler belirlenmemiş olması
- Yanıcı toz hammadde depolanan, aktarılan veya karıştırılan tanklarda sıcaklık vb. üretim parametrelerinin takibi için tank içerisinde bulunan elektrikli ölçüm cihazları nedeniyle meydana gelebilecek patlama risklerinin değerlendirilmemesi
- Patlamadan korunma dokümanında Bölge 22 olarak belirlenmiş toz/granül hattı bölümünde tozların temizliği için kullanılan sanayi tipi vakumlu süpürge ve bu alanda emniyet mesafesi içerisinde kurulu bulunan prizler, buatlar, aydınlatmaların muhtemel patlayıcı ortamlarda kullanılabilir tipte olmaması
- İşyeri açık alanında kurulu tehlikeli sıvıların depolandığı yerüstü tankların zemine sabitlenmesinde kullanılan yapı malzemesi/sisteminin muhtemel deprem/yer hareketleri ve meteorolojik şartlara (kar, yağmur ve sel yükü, dolu yağışı, rüzgâr) karşı dayanımını (yatay ve düşey yüklere dayanım, bağlantı elemanlarının gerilme değeri, mesnet noktalarının burkulma yükleri, sınır yer değiştirme değerlerini aşırıp aşmadığı hususları) gösteren statik hesaplama ve periyodik kontrol raporunun olmaması
- İşyerinin taşıyıcı kolon veya taşıyıcı duvar üzerine monte edilmiş deprem sensörü ile deprem anında elektrik güç beslemesini tamamen kesen ve tehlikeli kimyasal transferi operasyonlarını güvenle durduran sistemin ve bağlantılarının kurulmamış olması
- Yanıcı ve parlayıcı sıvı kimyasal içeren tankların, ölçüm cihazlarının, pompaların, kimyasal tankı yüzer tavanının, boru hatlarının, tanker dolun maşalarının, toz silolarının, toz geçen boru hatlarının, statik elektrik ölçüm değerlerinin topraklama raporunda yer almaması
- Yeraltında bulunan boru hatlarında (doğalgaz, yangın tesisatı boru hatları vb.) korozyona karşı kurulan katodik koruma tertibatının periyodik kontrolünün yapılmaması
- Yeraltında bulunan boru hatlarında (doğalgaz, yangın tesisatı boru hatları vb.) korozyona karşı katodik koruma tertibatının olmaması / Yerüstü akaryakıt tanklarında (izolasyon ceketli tip olan tanklar hariç) güneş ışınları, yağış gibi dış etkenlerin olumsuz etkilerine karşı korozyon

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

engelleme önlemlerinin alınmaması / İşyerindeki proses koşulları dikkate alınarak muhtemel korozyon riskleri değerlendirilmemesi, korozyon planı oluşturulmaması

- İşyerinin açık ve kapalı alanlarında monte edilmiş olan tehlikeli sıvı taşıyan boru hatlarının tamamının periyodik kontrolünün (boru hattının uzunluğu, boru malzemesinin özelliği, korozyon durumu, kalınlık ölçümü, kaynak ve birleşim noktalarının durumu gibi bilgileri içerir nitelikte) yapılmamış olması
- Kimyasal ihtiva eden tank ve depoların periyodik kontrollerinin yapılmamış olması
- İşyerinde kurulu bulunan tankların emniyet ventillerinin ve sıvı kimyasal boru hatları üzerinde bulunan emniyet ventillerinin periyodik kontrollerinin İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'ndeki hükümlere göre yenilenmemesi
- İşyerinde bulunan kullanım dışı olduğu beyan edilen akaryakıt, LPG, solvent tankalarına inert gaz basılarak veya başka yöntemlerle gazdan arındırma (gas-free) işlemi yapılmaması
- Tehlikeli (parlayıcı/yanıcı) kimyasal ihtiva eden yeraltı ve yerüstü tanklarında içerik seviyesi üst (maksimum) operasyonel çalışma sınırına geldiği anda operatörü sesli ve görsel uyarıcı ve ilgili operasyonel önlemleri (tank giriş vanasının kapatılması, pompaların durdurulması gibi) otomatik olarak alan sistem kurulmaması
- Tehlikeli (parlayıcı/yanıcı) kimyasal ihtiva eden yeraltı ve yerüstü tanklarında içerik seviyesi üst seviye (high level) ve tehlikeli üst seviye (high high level) çalışma sınırına geldiği anda, kademeli olarak artan güvenlik önlemlerini alan (ilk aşamada operatörü sesli ve görsel uyarılması, ikinci aşamada tank giriş vanasının kapatılması, pompaların durdurulması gibi) otomatik kumanda sistemlerinin kurulmaması
- Atıksu arıtma tesisinde bulunan kuyularda metan gazı birikmesine karşı metan gazı algılama detektörünün bulunmaması
- Patlamadan korunma dokümanında patlayıcı ortam oluşabilecek yer olarak belirlenmiş çalışma alanlarında muhtemel patlayıcı ortamlarda kullanılacak tipte olmayan el aletleri ile çalışma yapılması

2. Güvenlik Yönetim Sisteminin Değişimin Yönetimi, Performansın İzlenmesi Unsurları ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar

- Kuruluş bünyesinde yaşanan kazalar veya ramak kala olayların analizleri yapılarak raporlanmaması ve olayın tekrar yaşanmaması adına çalışanlara duyurulması için somut yöntemler belirlenmemiş olması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Performansın izlenmesi prosedüründe somut, ölçülebilir, ulaşılabilir ve net bir zaman dilimini kapsayan hedeflerin belirlenmesi yöntemlerine ilişkin bilgilere yer verilmemesi
- İşyerinde güvenlikle ilgili belgelerde (standartlar, yönetmelikler, test kontrol prosedürleri, acil müdahale planları, operasyon ve bakım prosedürleri, başlatma veya durdurma prosedürleri, vb.) yapılan değişikliklerle ilgili, değişikliğin aşamaları, değişiklik ihtiyacı, değişikliğin niteliği, değişiklik ekibine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmaması
- “Kritik değişikliklerin içeriği” kısmında; değişikliğin aşamaları, değişiklik ihtiyacı, değişikliğin niteliği (geçici, kalıcı, acil), değişiklik ekibi (sorumlu kişi, görevli kişi, izin alınacak kişi, haber verilecek kişi, koordinasyonu sağlayacak kişi, değişikliği gerçekleştirecek kişi vb.) gibi bilgilere yer verilmemesi
- Güvenlik raporu değişimin yönetimi bölümünde atıf yapılan kritik değişiklik listesinin hazırlanmamış olması
- İşyerinde solvent tankları ile ilgili olarak, boru hatlarının veya boru parçalarının değişimi, enstrümantasyonun değişimi, saha tehlike alan tanımlamalarının değişimi, otomasyon mimarisinin ve kurgusunun değişimini, saha doldurma boşaltma yöntemlerinin değişimi, tankların ve bağlantı elemanlarının değişimine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamış olması
- Çalışanların bilgilendirilmesi başlığı ile ilgili olarak; kuruluştaki gerçekleşen değişiklik ile ilgili alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işveren çalışanlarının nasıl bilgilendirildiğine dair yöntemlerin belirlenmemesi
- Kuruluşun Seveso değişiklik yönetim prosedürünün içeriğinde güvenlik, sağlık, yangın, patlama, toksik yayılım, çevre emisyonları ve ergonomik konularla ilgili bir kontrol listesi oluşturulmaması/kontrol listelerinin nasıl uygulanacağına ilişkin bilgi verilmemesi
- İşyeri için hazırlanan “Değişimin Yönetimi Prosedürü”nde organizasyonel değişiklikleri, personel değişikliklerini, tesislerdeki değişiklikleri, proses değişikliklerini, tehlikeli madde depolama kapasitesinde ve şekillerinde yapılacak değişiklikleri, ekipman değişikliklerini, güvenlik ile ilgili belgelerdeki değişiklikleri ve çevresel koşullara bağlı değişikliklerin her birini içeren yöntemler belirlenmemiş olması

3. Selülozik Vernik Üretimi ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar

25%'e eşit veya daha fazla oranda izopropil alkol emdirilmiş (duyarsızlaştırılmış, sağırlandırılmış, plastifiye edilmiş) olan nitroselüloz çok kolay alevlenir nitelikte ve patlayıcı ortam oluşturabilecek nitelikte katı halde bir kimyasal olup bu kimyasalın depolanmasında ve işlenmesinde alınması gereken özel önlemler aşağıda sıralanmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Nitroselüloz depolama alanı giriş kapısı üzerine depo içeriğinin yüksek düzeyde yanıcı olduğuna, ateş ile yaklaşılmaması gerektiğine, cep telefonu kullanılmaması gerektiğine, yetkisiz girişlerin yasak olduğuna, giriş öncesi statik elektrik yük giderici levhaya temas edilmesi gerektiğine dair uyarıları içerir levha olmaması
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanı binasının yapı elemanlarının Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik ve eklerinde belirtilen özelliklere uygun olmaması
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında zemin döşeme malzemesi statik elektrik birikmesini önleyecek yapıda olmaması ve depo metal kapısında çarpma sonucu kıvılcım oluşma riskine karşı önlem alınmaması
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında, nitroselülozun malzeme güvenlik bilgi formunda yer alan kimyasalın güvenli depolama sıcaklık aralığı, alt ve üst patlama limitleri, kendinden tutuşma sıcaklığı gibi teknik veriler bilgileri göz önüne alınarak projelendirilmiş ex-proof havalandırma tesisatının kurulmamış olması
- Nitroselüloz işlendiği vernik üretim alanında kurulu olan havalandırma tesisatının periyodik kontrolünün yapılmaması
- Nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında hortum içinden geçen elektrik kablolarının koruyucu kılıflarının zarar görmesi / elektrik kablolarının tam olarak izole edilmemesi
- Nitroselüloz depolama alanının / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanının yıldırma karşı koruyucu tesisatın kurulmaması
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında depolanacak veya bulundurulacak en fazla kimyasal madde miktarı (nitroselüloz) belirlenmemiş ve yazılı uyarı olarak depo girişine ve depo kapısına yazılmaması
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında malzeme taşımak üzere kullanılan forklift ve diğer taşıma ekipmanlarının muhtemel patlayıcı ortamlarda kullanılabilecek tipte olmaması
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında alev algılama detektörü olmaması
- Nitroselüloz depolama alanında çalışma yapılması esnasında hariçten gözlemci ile çalışmanın kontrol edilebilmesi için nitroselüloz deposu içeriğini görür açıda muhtemel patlayıcı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ortamlarda kullanılabilir tipte kamera sistemi tesis ederek gerçek zamanlı izleme yapılmaması

- Dayanıklı karton (kraft) ambalajlarda paketlenmiş nitroselülozun işyeri içinde nakli esnasında kullanılan metal taşıma ekipmanlarının (tekerli sepet gibi) statik elektrik topraklaması için bir sistem oluşturulmaması
- Nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında karıştırıcının / reaktörün temizliği için kullanılan ve kolay alevlenir sınıfta yer alan, elektrostatik yük oluşturabilecek özellikte sıvı kimyasalın ikame imkanının risk değerlendirmesinde ele alınmaması
- Nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında kullanılan karıştırıcı / reaktörün aşırı ısınması durumunda prosesi durduracak otomatik durdurma sisteminin tesis edilmemesi
- Nitroselüloz depolama alanında / nitroselülozun işlendiği vernik üretim alanında çalışanlara statik elektrik oluşumunu önleyen tipte (antistatik) iş elbisesi ve iş ayakkabısı verilmemesi

4. Asetilen Gazı Üretimi ve Dolumu ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar

- Asetilen üretim jeneratörünün bulunduğu bölümde ve asetilen gazının tüplere dolum işleminin yapıldığı tüp dolum rampasında cebri çekişli havalandırma tesisatının olmaması
- İşyeri açık alanında basınçlı asetilen tüplerinin güneş ışığına maruz kalacak şekilde depolanması
- Asetilen jeneratörüne karpit beslemeden önce azot gazı basılması (patlayıcı ortam oluşmasını önlemek üzere inert gaz kullanılması) işleminin, sesli/ışıklı uyarı veren güvenlik ekipmanları ile zorunlu hale getirilmemesi
- İşyerinde karpit depolanan alanda dolu karpit tenekelerinin zarar görmesi ve karpitin dökülmesi durumunda izlenecek adımları içerecek temizlik prosedürü; açık alanda tutulan boş karpit tenekelerinin temizlenme prosedürü; asetilen jeneratörünün bulunduğu kapalı alanda karpit tozunun etrafa yayılması durumunda izlenecek adımları içerecek temizlik prosedürü oluşturulmaması
- Karpit tenekelerini taşıma ve döküm işini yapan çalışanın karpit tozunu emmeyecek ve antistatik özellikte eldiven kullanmaması, çalışanların antistatik özellikte iş elbisesi ve ayakkabı kullanmaması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Asetilen jeneratörü üzerinde bulunan manometrelerin, seviye göstergelerinin, asetilen saflaştırma ve dolum rampalarında bulunan manometrelerin kalibrasyonlarının yapılmamış olması
- Asetilen jeneratörü ve kazanı üzerinde bulunan emniyet ventilinin; asetilen saflaştırma bölümünde ve kompresör üzerinde yer alan emniyet ventilinin periyodik kontrolünün yapılmaması
- Asetilen jeneratörü bölümünde zeminde bulunan metal karpit kovanının dolum esnasında topraklanması için topraklama maşası tesis edilmemesi; asetilen jeneratörünün kazanı ve besleme hunilerinin üzerinde, merdivende, asetilen taşıyan boru hatlarında, taşıyıcı iskelede, asetilen jeneratörüne bağlı soğutucu tabir edilen bölümde bulunan tüm tanklarda statik elektrik riskine karşı topraklama hattı tesis edilmemesi
- Tüp tartımının da yapıldığı asetilen kapalı depo alanında bulunan alev/ısı algılama özelliği olan yangın algılama detektörü tesis edilmemesi
- Karpit deposunun kapılarının yakınında uygun tipte (toz içerikli) seyyar yangın söndürücü olmaması, karpit deposu içinde yangın battaniyesi olmaması, boş karpit tenekelerinin depolandığı sundurmalı alanda uygun tipte (alev/ısı algılayan) yangın algılama detektörü ve alarm sistemi bulunmaması
- İşyerindeki yangın algılama, alarm ve söndürme tesisatının periyodik kontrolünün yapılmaması
- İşyeri açık alanında bulunan kireç havuzları etrafına çalışanların düşme riskine karşı korkuluk tesis edilmemesi; kireç havuzu etrafında açık alan aydınlatması olmaması; kireç havuzlarının bulunduğu bölümde havuz derinliğini gösterir levha bulunmaması ve gerekli tehlike uyarı işaretlerinin bulunmaması
- İşyeri genelinde haberleşme için kullanılmak üzere patlayıcı ortamlarda kullanıma uygun tipte telsiz temin edilmemesi

5. Zirai İlaç Üretimi ile İlgili Mevzuata Aykırılıklar

- İşyeri için hazırlanan patlamadan korunma dokümanında; yanıcı toz hammadde depolanan, aktarılan veya karıştırılan tank içlerinde patlama risklerinin değerlendirilmemiş, tehlikeli bölgelerin belirlenmemiş olması
- Proses değişkenlerinin takibinin yapıldığı kritik ekipmanların (manometre, termometre, akış ölçer, vb.) kalibrasyonlarının yapılmaması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Solvent tanklarının etrafında, solventin reaktörlerde işlendiği alanlarda, zirai ilaç dolum makinelerinin bulunduğu alanlarda taşma veya dökülme esnasında sıvı tahliyesini sağlayacak zemin drenaj sistemi veya taşma havuzu tesis edilmemiş olması
- İşyeri için acil durum planının hazırlanmamış olması
- Yangına müdahale sistemlerinin periyodik kontrolünün yapılmaması
- Solventlerle çalışma yapılan bölümlerde parlayıcı gaz sızıntısını tespit üzere gaz dedektörü (hidrokarbon dedektörü veya ilgili gaza duyarlı dedektör) tesis edilmemesi
- Kimyasal madde döküntülerine müdahale etmek için kimyasal madde döküntü müdahale kiti (ABEK filtreli gaz maskesi, eldiven gibi kişisel koruyucuları ve absorban maddeleri içerir tipte) olmaması
- Yanıcı/parlayıcı kimyasalların dolumu ve transferi sırasında meydana gelebilecek olası acil durumlarda boru bağlantılarının kolaylıkla ayrılmasını sağlamak için; depolama tankı ile dolum tankeri arasında veya depolama tankı ile imalat alanına giden boru hattı arasında akışı kendiliğinden kesen ayrılabilir kaplin bulunmaması
- İşyerinde kurulu bulunan havalandırma tesisatının periyodik kontrolünün yapılmamış olması
- Reaktörlerde hazırlanmış olan zirai ilaçları sevkiyat paketlerine dolduran dolum makinelerinde ara kilitlemeli durdurma tertibatının (sviç sistemi) olmaması
- Zirai ilaçların reaktörden paketlenen dolum işlemi gibi gaz ve buharlara maruziyetin söz konusu olduğu alanlarda çalışanların ABEK (A (kahverengi)-Organik bileşenlere ait gaz ve buharlar; B (gri)-İnorganik gazlar ve buharlar, klor, hidrojen sülfür, hidrosiyanik asit; E (sarı)-Sülfür dioksit, hidrojen klorür; K (yeşil)- Amonyak içeren uygulamalar) filtreli yüz maskesi kullanmaması
- İşyerinin acil durum planında; ilk yardım, acil tıbbi müdahale ve kurtarma konularında acil bilgi almak için gerekli kurum/kuruluş (Ulusal Zehir Danışma Merkezi – Alo 114) irtibat bilgilerinin belirtilmemesi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

V. BÖLÜM: SONUÇ

1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler

Raporun 3. Bölümü'nde sunulan istatistikler değerlendirilmiş, giderilmeyen mevzuat ihlallerinin sayısı, niteliği ve söz konusu ihlaller için uygulanan idari yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir.

1.1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri

2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi için gidilen işyerlerinde, ilk aşama teftişlerde toplam 1.766 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiş olduğu, tespit edilen mevzuata aykırılıklardan 1.725 adedinin teftiş süresi dâhilinde giderilmesinin sağlandığı, teftiş süresince işverenler tarafından giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısının 41 olduğu, işyerlerinde gerçekleştirilen ikinci aşama teftiş esnasında tespit edilen yeni mevzuatta aykırılık sayısının ise 17 olduğu görülmektedir.

Giderilmeyen mevzuat ihlalleri teftiş konuları bazında incelendiğinde, yangınla mücadele ekipmanları ve sistemlerine (Yangının tespitine yönelik / Yangına müdahaleye yönelik) ilişkin aykırılıklar %17,2 oranla birinci sırada, iş ekipmanlarının periyodik kontrollerine ilişkin aykırılıklar %13,8 oranla ikinci sırada, yangın müdahale sistemleri yeterlilik hesapları ve kimyasalların depolanmasına ilişkin aykırılıklar ise %10,3 oranla üçüncü sırada yer almaktadır. Şekil 5.1'de giderilmeyen mevzuat ihlalleri konu başlıkları altında gruplandırılarak grafik halinde sunulmuştur.

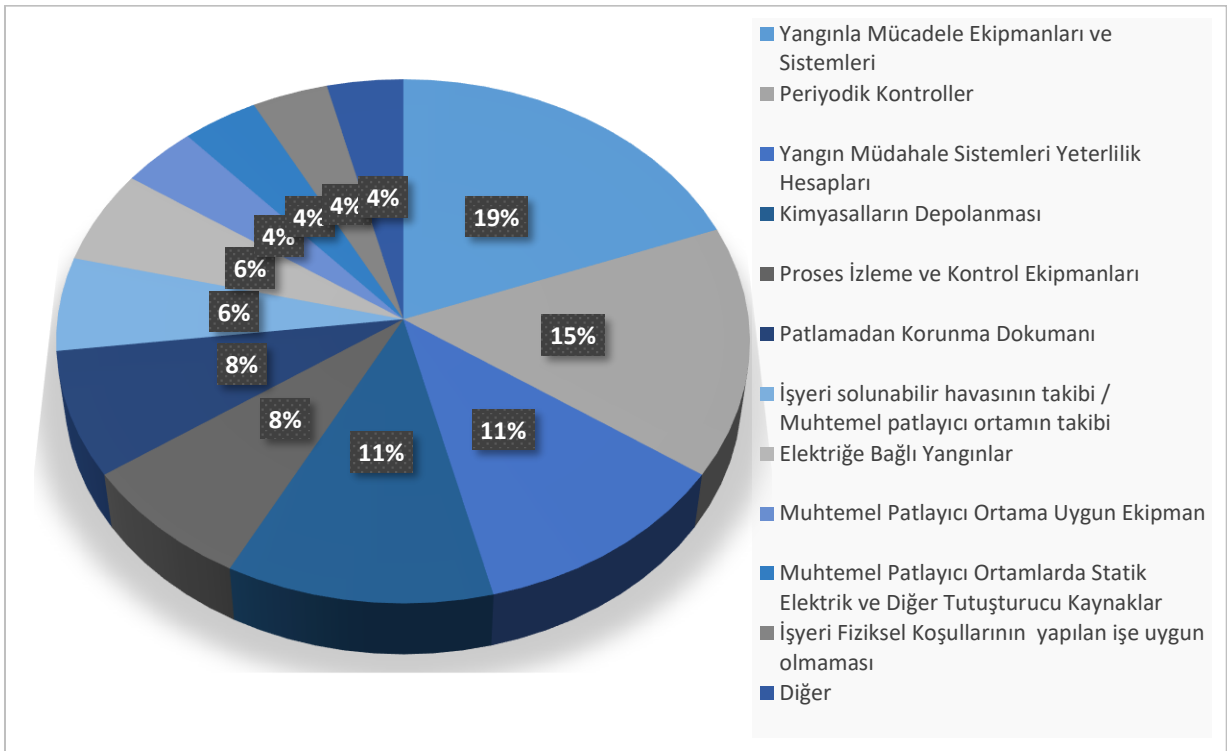
Giderilmeyen mevzuat ihlalleri mevzuat bazında gruplandırıldığında çoğunluğunun İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Teftiş raporlarında gerçekleştirilen detaylı incelemeler sonucunda, teftişlere verilen ara süresince giderilmeyen mevzuata aykırılıkların çoğunlukla, yangınla mücadele ekipmanları ve sistemlerinde (yangının tespitine yönelik / yangına müdahaleye yönelik) yetersizlik veya uygunsuzlukların bulunması, periyodik kontrol raporlarının bulunmaması veya düzenlenen periyodik kontrol raporlarının uygun olmaması, yangın müdahale sistemleri yeterlilik hesabının bulunmaması veya mevcut hesabın uygun olmaması, kimyasal maddelerin güvenli şekilde depolanmasında gerekli fiziksel şartların yerine getirilmemesi, kimyasal maddelerin depolanması veya transferi sırasında bulunması gerekli proses izleme ve kontrol ekipmanlarının bulunmaması veya proses izleme ve kontrol ekipmanlarının sayısının yetersiz olması, düzenlenmiş olan patlamadan korunma dokümanının işletmenin tamamını yansıtacak şekilde hazırlanmamış olması, patlamadan korunma dokümanında tehlikeli bölge olarak belirlenen

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

alanlarda kullanılan ekipmanların uygunluk değerlendirmesinin yapılmamış olması, tehlikeli bölgelerde kullanılan ekipmanların bölgeye uygun özellikte seçilmemiş olması, kimyasal madde buhar veya gazlarının yayılma riskine karşı tesis edilmesi gereken gaz detektörlerinin bulunmaması, elektrik tesisatının tehlikeli bölge dikkate alınarak projelendirilip tesis edilmemiş olması hususları ile ilgili olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla idari yaptırım uygulanan mevzuat ihlallerinin ağırlıklı olarak yapısal problemlere işaret ettiği ve gerek teftişe verilen ara süresince zamanın iyi yönetilememesinden, gerekse de işyerinin fiziksel koşullarının yürütülmekte olan işe uygun olmamasından dolayı giderilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmesine varılmıştır.

Şekil 5.1. Giderilmeyen mevzuat ihlallerinin yüzde dağılımı

1.2. Uygulanması İstenilen İdari Para Cezaları

2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişin ikinci aşaması sonunda giderilmeyen veya ikinci aşamada yeni tespit edilen toplam 58 mevzuata aykırılık için 770.539 Türk Lirası idari para cezası uygulanması istenmiştir. Tablo 5.1’de uygulanması istenilen idari para cezaları mevzuat bazında gösterilmiştir.

Yapılan değerlendirmelerde en çok idari para cezası uygulanan mevzuat ihlallerinin Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik kapsamında

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5.1 Uygulanması istenilen idari para cezaları

Mevzuat	İdari Para Cezası (TL)
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	233.131
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	151.228
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	234.763
Diğer Mevzuat	151.417
Toplam	770.539

1.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

Programlı teftişler sonucunda herhangi bir suç duyurusu ve ihbarda bulunulmamıştır.

2. Teftişin Sonuçları ile İlgili Genel Değerlendirme

2022 Yılında Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi dâhilinde toplam 95 işyerinde teftiş yapılmıştır. Yapılan teftişlerde toplam 14.029 çalışana ulaşılmıştır. Teftişlerde farklı branşlardan olmak üzere toplam 66 müfettiş görev almıştır.

Teftişler iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiş olup teftişlerin ilk aşamasında tespit edilmiş olan mevzuat ihlallerinin teftişlerin sonraki aşamalarında %97,7 oranında giderilmiş olduğu görülmektedir.

İşyerlerinin teftiş öncesi mevcut durumlarını daha iyi tahlil edebilmek için teftişlerin birinci aşamasında tespit edilen mevzuat ihlalleri değerlendirmeye alınmıştır. İlk aşamada tespit edilmiş olan mevzuata aykırı hususlar başlıklara göre gruplandırıldığında, iş ekipmanlarının periyodik kontrolleriyle ilgili olanların %23,3 oranla birinci sırada olduğu görülmektedir. Periyodik kontrollerle ilgili olan mevzuata aykırılıklar içerisinde, iş ekipmanlarının kullanımının sakıncalı olduğu durumlarla birlikte periyodik kontrol raporunun ilgili yönetmelikteki şartları sağlamadığı, periyodik kontrolü gerçekleştiren kişilerin gerekli yetkinliğe veya bakanlık kayıt numarasına sahip olmadığı durumlar da söz konusu olmaktadır. Depolama tankı, basınçlı kap, yangınla mücadele ekipmanları, elektrik tesisatı, emniyet valfi, havalandırma tesisatı gibi birden çok tipte iş ekipmanının periyodik kontrollerinin programlı teftiş kapsamı dâhilinde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, periyodik kontrol raporları ile ilgili olanların en sık rastlanan mevzuata aykırılık olması öngörülebilir bir durumdur.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Özellikle son yapılan mevzuat değişiklikleri ile gelen bakanlık kayıt numarası zorunluluğunun işyeri yetkilileri ve diğer paydaşlarca tam olarak takip edilmediği ve bu konuda çok fazla ihlal olduğu görülmektedir.

Güvenlik yönetim sistemi üzerine tespit edilmiş olan mevzuata aykırılıklar ise %13,3 oranla ikinci sırada gelmektedir. Programlı teftiş kapsamında işyerlerinde kurulması gereken güvenlik yönetim sisteminin “Değişimin Yönetimi” ile “Performansın İzlenmesi” unsurları incelenmiştir. Teftişlerde ise güvenlik yönetim sisteminin ya hiç oluşturulmadığı ya da teorik olarak kâğıt üzerinde oluşturulduğu fakat fiili uygulamasının yapılmadığı görülmüştür. İncelenen bu unsurlar her ne kadar iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında işyerlerinde hali hazırda gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi beklenen uygulamalar ile örtüşse de bu başlıkların bir yönetim sistemi haline getirilip bir bütün olarak sistematik bir şekilde uygulanması yönetmelik kapsamındaki söz konusu işyerleri için de yeni bir durumdur. Dolayısıyla işyerlerinin bu yeni duruma tam olarak uyum sağlayamaması sebebiyle güvenlik yönetim sistemi ile ilgili ihlallerin tüm ihlaller içerisinde yüksek bir orana ulaştığı değerlendirilmesine varılmıştır.

Teftişlerin ilk aşamasında en çok karşılaşılan ihlallerden bir diğeri ise yangınla mücadele ekipman ve sistemlerine yönelik olanlardır. Yangınla mücadele ekipman ve sistemlerinin mevcut olmaması veya yetersiz olması hususları %6,6 oranla üçüncü sırada gelmektedir.

Sayılan bu ihlaller işyerlerinde teftiş öncesi başlıca mevzuata aykırılık dağılımlarını yansıtmakta olup söz konusu hususlarda teftiş süresince kayda değer iyileştirmeler sağlanmıştır. İş ekipmanlarının periyodik kontrolleri ile ilgili olarak %98,1, güvenlik yönetim sistemi ile ilgili olarak %100 ve yangınla mücadele ekipman ve sistemleriyle ilgili olarak %91,5 iyileşme kaydedilmiştir.